

СОРБЦІЯ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ рН-ЧУТЛИВИМИ ГІБРИДНИМИ ПОЛІМЕРАМИ НА ОСНОВІ АЦЕТАЛІВ ПОЛІВІНІЛОВОГО СПИРТУ ТА АКРИЛОВОЇ КИСЛОТИ

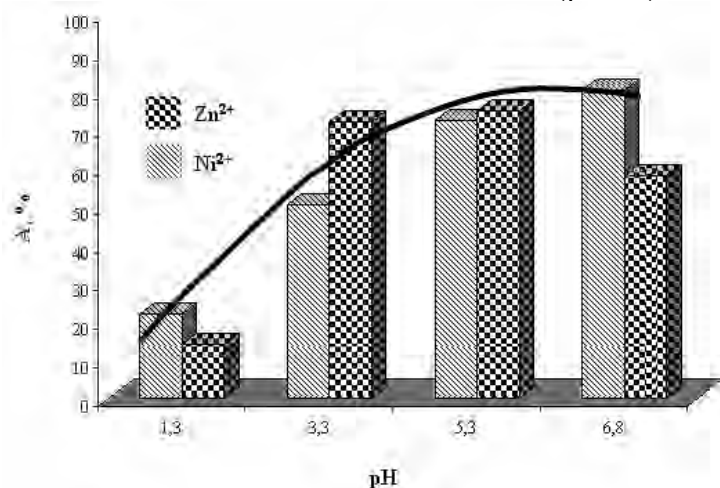
Керносенко Л.О., Самченко Ю.М., Коротич О.І., Крикля С.О., Легенчук О.В.,
Пасмурцева Н.О., Полторацька Т. П.

Інститут біоколоїдної хімії ім. Ф. Д. Овчаренка НАН України, м. Київ, Україна

Для детоксикації важких металів (ВМ) – потенційно небезпечних забруднювачів стічних вод – найбільш придатними виявляються сорбційні методи очищення, завдяки яким забезпечується максимально глибоке вилучення катіонів ВМ, насамперед, у локальних очисних спорудах (адсорбційних колонках).

Ефективними сорбентами для вилучення ВМ з водних розчинів можуть стати губчасті гібридні полімери на основі ацеталів полівінілового спирту (АПВС), для яких, завдяки розгалуженій системі відкритих пор, характерна підвищена сорбційна ємність (зокрема, по відношенню до іонів металів), у поєднанні з високою гідрофільністю та здатністю до іонізації при зміні кислотності зовнішнього розчину [1] – завдяки інкорпорованим до складу гібридних полімерів акриловим мономерам (АК) з активними карбоксильними групами.

Результати сорбції гібридними полімерами катіонів Ni^{2+} та Zn^{2+} з індивідуальних розчинів солей (4мМ) у вигляді сульфатів відповідних металів оцінювали за зміною їх концентрацій у зовнішньому розчині за допомогою рентгенофлуоресцентного аналізатору ElvaX. В нейтральному та слаболужному середовищах реакційно здатні карбоксильні групи можуть утворювати іонні пари з позитивно зарядженими катіонами металів, при цьому сорбційна активність полімеру значно зростає. На відміну від акрилового гідрогелю, де максимальний показник сорбції досягався протягом доби [2], встановлення сорбційної рівноваги губок на основі ПВС та АК спостерігалось вже у перші хвилини процесу, при цьому ефективність видалення тест-металів досягала 90 % (рис. 1).

Рис. 1. Ефективність сорбції з індивідуальних розчинів губчатими полімерами на основі АПВС та АК катіонів металів їх сульфатних солей за різних значень рН. Вихідна концентрація металу Ni^{2+} та Zn^{2+} – 250 мкг/г

Перелік посилань:

1. Kryklya S.O. pH-sensitive hybrid hydrogel materials with incorporated nanoparticles / S.O. Kryklya, Yu.M. Samchenko, T.P. Poltoratska, V.V. Konovalova // Nanomaterials: Applications & Properties (NAP-2013): 3-nd International conference, September 16-23, 2013, Alushta / Edited by: A. Pogrebnjak. – Sumy: Sumy State University, 2014. – Vol. 3, № 1. – 4 pp.
2. Ніковська Г.М. Очистка водных растворов от тяжелых металлов гидрогелями / Г.М. Ніковська, Н.В. Годинчук, Ю. М Самченко // Хімія і технологія води. – 2011. – Т. 33, № 6. – С. 612-621.